

Valtuustoaloite: Suunnitelma kunnan velkamäärän puolittamiseksi seuraavan 10 vuoden aikana

Tausta

Kunnan taloustilanne on viime vuosina ollut haastava, mikä näkyy erityisesti kasvavana lainakantana ja talouden rakenteellisina ongelmina. Vuoden 2023 talousarvion ongelmat tulivat valtuuston tietoon vasta tilikauden päätyttyä, mikä toi esiin puutteita talousarvioprosessissa ja talouden suunnittelussa. Vastaavia virheitä ei voida enää toistaa, sillä ne vaarantavat kunnan talouden kestävyuden ja lisäävät velkarasitusta.

Kunnanhallitus hyväksyi 3.9. kokouksessaan vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2026–2027 taloussuunnitelman laadintaohjeet. Näissä ohjeissa on huomioitu soveltuvilta osin valmisteilla olevan Kestävä kuntatalous -ohjelman suunnitelmat ja talouden tavoitteiden on oltava realistisia, mitattavia ja saavutettavissa annetuilla määrärahoilla. Talousarvion on pyrittävä positiiviseen vuosikatteeseen ja mahdollisimman lähelle nollatulosta. Kuitenkin nykyiset toimet eivät vielä riitä ratkaisemaan kunnan velkaantumisongelmaa, vaan tarvitaan pidemmän aikavälin strategia velkamäärän hallintaan ja sen vähentämiseen.

On erittäin tärkeää ymmärtää, että vuosikate kertoo siitä, miten hyvin pystymme kattamaan toiminnan sekä rahoituksen kulut ja paljonko meille jää varaa hoitaa rahoituksellisia velvoitteita. Jos talousarvion tulos jää negatiiviseksi vuosikate on vuonna 2025 korkeintaan noin 4,7 milj. euroa eli poistojen verran ja lainakannan pienentäminen käyttötalouden keinoin on mahdollista vain tämän suuruisena.

Kunnan olisi vuositasolla varattava sama summa jo kriittisten palveluiden turvaamiseksi sekä infrastruktuurin ylläpitämiseksi tehtäviin investointeihin, mutta kunnan kassa on kuiva. Tämä tarkoittaa, että lainakanta ei vähene, vaan joudumme ottamaan edelleenkin saman verran uutta lainaa tilalle. Lainakannan voi arvioida nousevan lähelle 80 miljoonaa euroa ennen kuin tilanne saadaan edes tasapainoon.

Jotta voimme tulevaisuudessa tehdä riittävien ja kustannustehokkaiden palveluiden ylläpitoon ja elinvoiman kehittämiseen tarvittavia investointeja tai sijoituksia sekä varautua kriiseihin, velkamäärän puolittaminen seuraavan 10 vuoden aikana on elintärkeä tavoite, joka edellyttää kunnalta tarkkaa ja realistista suunnitelmaa.

Aloite: Konkreettinen suunnitelma velkamäärän puolittamiseksi seuraavan 10 vuoden aikana

Kunnanhallituksen ja valtuuston tulee laatia konkreettinen ja realistinen suunnitelma, jonka tavoitteena on kunnan velkamäärän puolittaminen seuraavan 10 vuoden aikana. Tämä tavoite on elintärkeä kunnan taloudellisen elinvoimaisuuden turvaamiseksi ja kriittisten palveluiden ylläpitämiseksi pitkällä aikavälillä.

Aloitteessa esitetään, että kunta laatii yksityiskohtaisen suunnitelman velkamäärän puolittamiseksi. Suunnitelman tulee sisältää seuraavat toimenpiteet:

1. **Tarkka arvio lainanhoitokulujen ja velkamäärän kehitymisestä:** Kunnan on laadittava ennuste, jossa arvioidaan velkamäärän ja lainanhoitokulujen kehittymistä seuraavien 10 vuoden aikana nykyisellä kehityksellä.
2. **Velanhoitosuunnitelma:** Suunnitelma, jossa osoitetaan, miten lainakantaa voidaan realistisesti puolittaa käyttötalouden keinoin, sijoitustuotoin ja omaisuuden myynnillä.
3. **Investointien arviointi ja priorisointi:** Tulevien investointien tulee olla huolella harkittuja ja priorisoituja siten, että ne eivät aiheuta merkittävää uutta velkaantumista ja pyrkivät vahvistamaan elinvoimaa.

4. **Riskienhallintasuunnitelman päivittäminen:** Kunnan tulee varautua tulevaisuuden epävarmuuksiin päivittämällä riskienhallintasuunnitelmaa varmistaakseen, että kunta ei tee taloudellisia päätöksiä epävarmojen oletusten pohjalta.

Kunnan velkakannan vähentämiseksi voi olla useita toimenpiteitä. Ensimmäkin kunta voi myydä tarpeetonta omaisuutta ja ohjata myyntitulot velan lyhentämiseen. Käyttötalouden tehostaminen säästötoimin ja investointien tarkka harkinta voivat tuoda lisävaroja lainanhoitoon. Julkis-yksityisiä kumppanuuksia voidaan hyödyntää jakamaan investointien kustannuksia. Lisäksi kunnan tulee kehittää uusia tulonlähteitä, kuten palveluiden maksullisuutta tai vuokraustoimintaa, ja tavoitella käyttötalouden ylijäämän systemaattista kasvattamista, jotta velan lyhentäminen olisi mahdollista pitkällä aikavälillä.

Valtuuston tulee myös jatkossa saada talousarviokeskustelujen tueksi selkeämpi ja kattavampi yhteenveto tulevaisuuden mahdollisuuksista, niiden toteutumisen todennäköisyyksistä sekä niihin liittyvistä riskeistä ja varautumissuunnitelmista. Vain näin voimme tehdä kestäviä ja harkittuja päätöksiä, jotka varmistavat kunnan talouden vakauden. Näiden toimenpiteiden myötä on mahdollista vahvistaa luottamusta siihen, että kunta pystyy kohtaamaan tulevaisuuden haasteet ja luomaan edellytykset kestäväälle kasvulle sekä hyvinvoinnille. Meidän on jatkettava eteenpäin harkituin askelin ja vahvalla uskolla siihen, että oikein kohdistetut toimenpiteet mahdollistavat taloudellisesti vakaamman ja elinvoimaisemman tulevaisuuden.

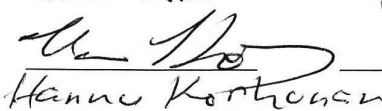
Sotkamossa 24.9.2024

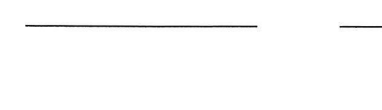
Samu Mähönen (kok)

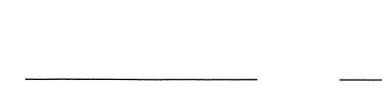
RIIKKA HUOTARI

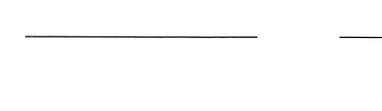
UNTO VÄISÄNEN

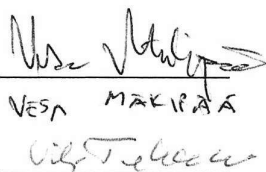
HANNU KORHONEN

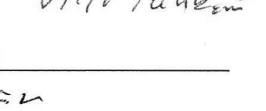
_____

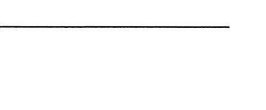
_____

VESA MÄKIPÄÄ

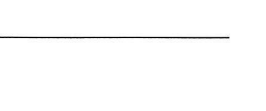
VILJO TUOMI

_____

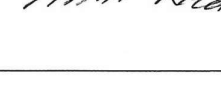
_____

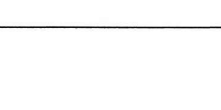
_____

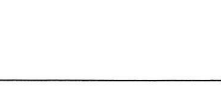
MINNA REPO

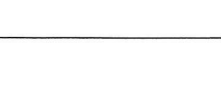
ERKKI KELE

_____

_____

_____